

Wykład XI

2024/25



W ramach przygotowań sterminacyjnych (153)

Str. 27. Niechaj $\mathfrak{g}$ będzie pręgiem a.l.

$\mathfrak{g}^{\mathbb{C}}$ - prosta ~~$\iff$~~ $\mathfrak{g}$ - prosta.

D. $\mathfrak{g}^{\mathbb{C}}$ - prosta $\stackrel{\text{ex}}{\stackrel{\text{def}}{=}} \dim_{\mathbb{C}} \mathfrak{g}^{\mathbb{C}} \geq 2 \implies$

$\implies \dim_{\mathbb{R}} \mathfrak{g} \geq 2$. $\checkmark$

Ponadto jeśli $\mathfrak{h} \subset \mathfrak{g}$ jest nietrywialnym
idealem $\implies \mathfrak{h}^{\mathbb{C}} \subset \mathfrak{g}^{\mathbb{C}}$ —————

————— $\Leftarrow$

□

Tw. 9. Niechaj K będzie zwartą grupą Liego o algebrze Liego $\text{Lie } K \equiv \mathfrak{k}$. Jeśli K jest prosta, to $\mathfrak{k}^{\mathbb{C}}_{\equiv \mathfrak{g}}$ jest prostą (pełną $\mathbb{C}$ -algebrą).

D: W pierwszej kolejności musimy przekształcić
podane struktury C - liniowej.

Lernat 1. Niedrzej V kategorie grupy przemienię. Wówczas
wzrosty zdemie z adnotacje:

(c1) Na V jest określone działanie $\mathbb{C}$, które spełnia z nią następujące warunki:

[illegible]

a wedto $\exists I \in \text{End}_{\mathbb{R}} V : I \circ I = -\text{id}_V$. (155)

Endomorfizm taki określony nad naszym
STRUKTURĄ ZŁOSPOŁONEJ na V .

DL 1.: $(C1) \Rightarrow (C2)$ Działani $\mathbb{C}$ indukcyjne
działani $\mathbb{R}$ poprzez $\mathbb{R} \hookrightarrow \mathbb{C} : r \mapsto (r, 0)$.
Każdy tej $I = (0, 1) \Delta$.

$(C2) \Rightarrow (C1)$ Działani $\mathbb{R}$ mają $\exists I$ indukcyjne

$$\mathbb{C} \times V \rightarrow V : ((x, y), v) \mapsto x \Delta v + I(y \Delta v).$$

□

Pomysłowy wynik uogólnie na' prostu (456)

Do kategorii algebr Liego:

Lemma 2. Algebra Liego nad $\mathbb{R}$ $(\mathfrak{g}, [\cdot, \cdot]_{\mathfrak{g}})$

jest algebrą Liego nad $\mathbb{C} \iff$

$$\exists I \in \text{End}_{\mathbb{R}}(\mathfrak{g}) : (I \circ I = -\text{id}_{\mathfrak{g}} \wedge [\cdot, \cdot]_{\mathfrak{g}} \circ (I \times \text{id}_{\mathfrak{g}}) = I \circ [\cdot, \cdot]_{\mathfrak{g}})$$

STRUKTURA ZESPOLONA

$\mathfrak{h} = \mathfrak{g}$
 $\chi = \text{id}_{\mathfrak{g}}$

$$\iff \exists \mathfrak{h} \in \text{Ob LieAlge}_{\mathbb{C}}, \chi \in \text{Hom}_{\mathbb{R}}(\mathfrak{h}, \mathfrak{g}) : I = \chi \circ \text{id}_{\mathfrak{h}} \circ \chi^{-1}$$

$$(\exists \chi^{-1} \wedge [\cdot, \cdot]_{\mathfrak{g}} \circ (\chi \times \chi) = \chi \circ [\cdot, \cdot]_{\mathfrak{h}})$$

DL2: Prosta konstrukcja.

Lemat. Niech K będzie zwartą (157)
grupą Liego o niezerowym algebrze Liego K .
Wówczas na K nie istnieje struktura zespolona.

Dł: Założmy przeciwnie, że $I \in \text{End}_{\mathbb{R}}(K)$
jest strukturą zespoloną. Wówczas $\text{ad}_X, X \in K$
jest $\mathbb{C}$ -liniowa. Stąd,
$$\forall Y \in K : \text{ad}_X \circ I(Y) \equiv [X, I(Y)]$$

$$= -[I(Y), X] = -I([Y, X]) = I([X, Y]) \equiv I \circ \text{ad}_X(Y).$$

Ale w świetle konstruktywnego 158
 dowodu Str. 18. na $K^{\mathbb{C}}$ istnieje niezdegenerowana
 struktura hermitowska, względem której
 $\text{ad}_X^{\mathbb{C}}$ jest skośną hermitowską, zatem
 diagonalizowalną $\exists \text{Sp ad}_X^{\mathbb{C}} \subset i\mathbb{R}$, o ile
 nie wybieramy $X \notin \mathfrak{z}(K)$, zatem mamy
 $\text{Sp ad}_X^{\mathbb{C}} \neq \{0\}$, czyli $\text{ad}_X^{\mathbb{C}} \underline{\text{NIE}}$
 jest nilpotentny, co oznacza, że

ad_X ni je nilpotentny.

(159)

Prechodíme do (K, I) , striedajúc,
je $\text{ad}_X \in \text{End}_C(K)$ alebo operator
NIO-nilpotentny na vektorovom
prostoroch $\lambda = (a, b) \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$.

Johnson's lemma $V \in K \setminus \{0\}$:

$$[X, V] \equiv \text{ad}_X(V) = \lambda \triangleright V \equiv a \triangleright V + b \triangleright I(V)$$

Rozwijamy $\tilde{X} := \bar{\lambda} \triangleright X \equiv a \triangleright X - b \triangleright I(X)$. (160)

zatem $[\tilde{X}, V] \equiv [\bar{\lambda} \triangleright X, V] = \bar{\lambda} \triangleright [X, V]$

$$= \bar{\lambda} \triangleright (\lambda \triangleright V) = |\lambda|^2 \triangleright V.$$

Ale $\text{ad}_{\tilde{X}}$ jest skończone wymiarowym
 względem struktury hermitowskiej (prekwadrat)
 na K , zatem

$$|\lambda|^2 (V|V) \equiv (\text{ad}_{\tilde{X}}(V)|V) = - (V|\text{ad}_{\tilde{X}}(V))$$

$$= -|\lambda|^2 (V|V) \Rightarrow (V=0 \vee \lambda=0) \quad \textcolor{red}{\nabla} \square$$

Kończymy już teraz przytoczyć do dowodu (161)

Twierdzenie ... $\mathfrak{g} \cong \mathbb{K}^c$ jest - wprost z definicji - redukcyjne,
ale też zauważamy, że $z(\mathfrak{g}) = 0$, bo w przeciwnym razie
 $z(\mathfrak{g}) - z(\mathfrak{g})^* \neq 0$, bo inaczej $z(\mathfrak{g}) \in \mathbb{K} \otimes 1$ - nie jest $\mathbb{C}$ -podprzestrzenią
Wiele $\mathfrak{g} - \mathfrak{g}^* \subset \mathbb{K} \otimes 1$ byłoby centrum $Z(\mathfrak{g}) \xrightarrow{\text{(wzrost } \mathbb{K} \text{ } \rightarrow \text{ } \mathbb{K}^c)} \mathbb{K}^c$ $\frac{1}{2}$ l.l.

Po drugie: założymy, przeciwnie, że $\mathfrak{g} \cong \mathbb{K}^c$ NIE jest
prostą, tj. - skoro jest nieprostą - istnieje przynajmniej
dwa podalgebry proste $\mathfrak{g}_i \subset \mathfrak{g}$, $i \in \overline{1, N}$, $N \geq 2$
o własności $\mathfrak{g} \cong \bigoplus_{i=1}^N \mathfrak{g}_i$.

$$1^\circ \quad z(\eta) - z(\eta)^* = 0 : z(\eta) \ni \zeta = \zeta_1 \otimes 1 + \zeta_2 \otimes i \Rightarrow \zeta - \zeta^* = 2\zeta_1 \otimes 1 \quad (161\frac{1}{2})$$

Punktowo!



$$2^\circ \quad z(\eta) - z(\eta)^* \neq 0$$



$$2\zeta_1 \otimes 1, \zeta \in \mathbb{K}$$

czy istnieje taki $\exists X \in \mathbb{K} :$

$$[\zeta, X \otimes 1]_\eta = [\zeta_1, X]_{\mathbb{K}} \otimes 1 + [\zeta_2, X]_{\mathbb{K}} \otimes i$$

$$\zeta \notin z(\eta)$$

NIEISTOTNE,
bo $\omega \in \mathbb{K} \otimes i$
 $\omega \in \mathbb{K} \otimes 1 \leftarrow \mathbb{R}$ -lin. niezł.

W śmiatle Tw.3 wyżej podany jest (162)
 jedyny z odwołaniem do formuł
 składowych. Ale też z wyłączeniem
 na naszą prostą podałoby $\bar{Y}_i$ i i

$\overline{X_1 \otimes 1 + X_2 \otimes i} = X_1 \otimes 1 - X_2 \otimes i$. Istotnie, „sprzeczni”
 ∴ z zachowaniem normy Liego, (istotnie
 C-łukowe)

$$\begin{aligned} \overline{[X, Y]}_{\mathfrak{g}} &= [\bar{X} \otimes 1, Y]_{\mathfrak{g}} + i [X_2 \otimes 1, Y]_{\mathfrak{g}} \\ &= [X_1 \otimes 1, \bar{Y}]_{\mathfrak{g}} - i [X_2 \otimes 1, \bar{Y}]_{\mathfrak{g}} = [\bar{X}, \bar{Y}]_{\mathfrak{g}}, \end{aligned}$$

zatem $\overline{g_j}$ spełnia te same
własności co g_j . Wobec powyższego

(K3)

$$\forall j \in \overline{1, N} \exists k \in \overline{1, N} : \overline{g_j} = g_k.$$

Przyjmujemy, że $\exists j \in \overline{1, N} : \overline{g_j} = g_j$.

Wówczas $\forall x \in g_j : x + \overline{x} \in g_j \cap k$ i $g_j \cap k$
jest $\neq 0$ ideałem w k . Ale $g_j \cap k \neq k$,
bo w p.p. $g_j = (g_j \cap k)^e = k^e = g$.
= 0 oznacza $x = x \otimes 1 \forall x \in g_j$, a to nie jest
moduż.

W takim razie $\sigma_j \cap K$ jest
nietrywialnym ideałem w K .
 (wzrost K - prosty)

(164)

Wniosek: $\exists j \in \overline{1, N} : \overline{\sigma_j} = \sigma_j$.

Niechaj $j, k \in \overline{1, N} : j \neq k : \overline{\sigma_j} = \sigma_k$, a wtedy

$(\sigma_j \oplus \sigma_k) \cap K \subset K$ jest nietrywialnym ideałem,
 (wzrost K - prosty, gdyż $\sigma_j \not\subset \sigma_k$)

Wtedy wobec prostoty K jest trywialny z K .
 Stąd jednak wniosek: $\sigma_j \cong \sigma_j \oplus \overline{\sigma_j}$.

Nový systém dire diferenciální rovnice, (165)
vzorem "symplektický", $\sigma = \sigma_1 \oplus \sigma_2$, $\sigma_2 = \overline{\sigma_1}$.

Zdefinujeme uvažujeme odpovídající $\mathbb{R}$ -lineární:

$\chi : \sigma_1 \rightarrow \mathbb{R} : X \mapsto X + \overline{X}$. Kde $\overline{X} \in \overline{\sigma_1} = \sigma_2$.

Je $[Y, \overline{X}]_{\sigma} = 0 \quad \forall Y \in \sigma_1$, protože

$$\begin{aligned} [\chi(X), \chi(Y)]_{\sigma} &= [X + \overline{X}, Y + \overline{Y}]_{\sigma} = [X, Y]_{\sigma} + [\overline{X}, \overline{Y}]_{\sigma} \\ &= [X, Y]_{\sigma} + \overline{[X, Y]_{\sigma}} = \chi([X, Y]_{\sigma}). \end{aligned}$$

Wzry tym X jest mono, gdy

(166)

$$X + \overline{X} = 0 \iff X = 0 \text{ wobec } \sigma_1 \cap \sigma_2 = \{0\}.$$

$\uparrow$ $\uparrow$
 $\mathfrak{g}_1$ $\mathfrak{g}_2$

Rachunki wyznaczkowe (zręczymy to)

$$\dim_{\mathbb{R}} \mathfrak{g}_1 = 2 \dim_{\mathbb{C}} \mathfrak{g}_1 = \dim_{\mathbb{C}} \mathfrak{g} = \dim_{\mathbb{R}} \mathbb{K}$$

położymy, że X jest izo, zatem
w świetle Lemmata 2. $\mathbb{K}$ ma strukturę
zespółoną, co stoi w sprzeczności z Lemmatem 3.
($\mathbb{K}$ proste $\Rightarrow \mathbb{K}$ nieprzemienne $\Rightarrow \mathbb{K}$ nie ma C-str.) $\square$

Możemy teraz sformułować

(167)

Th. 10. Niech ϕ będzie półgrupą a.L. o zwartej
brunie rzeczywistej K i niech $K \subset \phi$ będzie podalgebą
Cartana ϕ stałą ϕ z maksymalną podalgebą
przemianową $F \subset K$. Wówczas ϕ nle jest prosta
wtedy i tylko wtedy, gdy K rozkłada się
na ortogonalną sumę prostą podprzestrzeni
$$K = K_1 \oplus K_2$$

o wymiarach
$$\forall d \in Q(\phi; K) : (d \in K_1, \vee d \in K_2).$$

D: $\Rightarrow$ Założymy najpierw, że $\mathfrak{g}$ nie jest (168)

prostą, więc tej - w świetle Tw. 9 - $\mathbb{K}$
nie jest prostą. Istnieje zatem nietrywialny
ideał $K_1 \subsetneq K$. W świetle L. 19 i przy dośko-
nalszym wyborze idealizmu K_1 (adaptacji dowodu $\otimes$ *verte!*)
generowanym przez idealizmu K_1 na K
(Ad_K -invariantnego) stwierdzamy, że także
 $K_1^\perp$ jest ideałem w K , czyli

$$K = K_1 \oplus K_2, \quad K_2 \equiv K_1^\perp,$$

a zatem $\mathfrak{g} \equiv K^{\mathbb{C}} = K_1^{\mathbb{C}} \oplus K_2^{\mathbb{C}} \equiv \mathfrak{g}_1 \oplus \mathfrak{g}_2$.

* Nied $\mathcal{H} \subset \mathcal{K}$ ideal $\Leftrightarrow [\mathcal{K}, \mathcal{H}]_{\mathbb{K}} \subset \mathcal{H}$
(dla $\mathbb{R}$ -algebry Liego)

168 k₂

0 gęstości jako przestrzeni $\mathbb{R}$ -lin.: $\mathcal{K} = \mathcal{H} \oplus \mathcal{H}^\perp$.

Nied $X \in \mathcal{H}^\perp \Leftrightarrow (X | \mathcal{H}) = \{0\}$, ale wtedy

$$(\text{ad}_{\mathcal{K}}(X) | \mathcal{H}) = -(X | \text{ad}_{\mathcal{K}}(\mathcal{H})) \subset (X | \mathcal{H}) = \{0\},$$

$$\text{czyli } [\mathcal{K}, \mathcal{H}^\perp]_{\mathbb{K}} \subset \mathcal{H}^\perp \Rightarrow [\mathcal{H}, \mathcal{H}^\perp]_{\mathbb{K}} \subset \mathcal{H}^\perp$$

$$\parallel \text{ale też } \cap = \{0\},$$

$$-[\mathcal{H}^\perp, \mathcal{H}]_{\mathbb{K}} \subset \mathcal{H}$$

$$\text{czyli } [\mathcal{H}, \mathcal{H}^\perp]_{\mathbb{K}} = \{0\} \Rightarrow \mathcal{K} = \mathcal{H} \oplus \mathcal{H}^\perp \text{ jako A.L.}$$

Niechaj $\mathbb{F}$ będzie unalgociałym ciałem (169)
 przemian ω $\mathbb{K}$. Pokazujemy, że $\mathbb{F} = \mathbb{F}_1 \oplus \mathbb{F}_2$,
 gdzie $\mathbb{F}_A \subset \mathbb{K}_A$, $A \in \{1, 2\}$. Przyjmujemy, że

$H = X_1 + X_2$, $\tilde{H} = \tilde{X}_1 + \tilde{X}_2 \in \mathbb{F}$, gdzie $X_A, \tilde{X}_A \in \mathbb{K}_A$, $A \in \{1, 2\}$.
 NIE są one z $\mathbb{F}$!!!
 że $X_A, \tilde{X}_A \in \mathbb{F}$!!!

Wówczas $0 = [H, \tilde{H}]_{\mathbb{K}} = [X_1, \tilde{X}_1]_{\mathbb{K}} + [X_2, \tilde{X}_2]_{\mathbb{K}}$
 (można $[K_1, K_2]_{\mathbb{K}} = 0$), $\mathbb{K}_1$ $\mathbb{K}_2$

zatem $[X_1, \tilde{X}_1]_{\mathbb{K}} = 0_{\mathbb{K}} = [X_2, \tilde{X}_2]_{\mathbb{K}}$, a w takim razie

$[X_1, \tilde{H}]_{\mathbb{K}} = [X_1, \tilde{X}_1]_{\mathbb{K}} = 0_{\mathbb{K}}$, czyli $[X_1, \mathbb{F}]_{\mathbb{K}} = 0_{\mathbb{K}}$.

co wobec maksymalności $\mathbb{F}$ oznacza, że (170)
 $X_1 \in \mathbb{F}$. Analogicznie pokazujemy, że $X_2 \in \mathbb{F}$.

To jednak oznacza, że $\mathbb{F} = (\mathbb{F} \cap \mathbb{K}_1) \oplus (\mathbb{F} \cap \mathbb{K}_2)$,
 a zatem także $\mathbb{K} = \mathbb{F}^c = \mathbb{F}_1^c \oplus \mathbb{F}_2^c \stackrel{!!}{=} \mathbb{F}_1 \oplus \mathbb{F}_2$.

Dla dowolnego $\alpha \in Q(\sigma_1, \mathbb{K}_1)$ i $X \in \sigma_{1,\alpha}$ oraz $H = H_1 + H_2$
 obliczamy

$$[H, X]_{\mathfrak{g}} = [H_1, X]_{\mathfrak{g}} + [H_2, X]_{\mathfrak{g}} \stackrel{0}{=} [H_1, X]_{\mathfrak{g}} = (\alpha | H_1) \triangleright X \stackrel{\substack{\mathbb{K}_2 \times \mathbb{F}_2 \oplus \\ \alpha \in \mathbb{F}_1 \oplus i}}{=} (\alpha | H) \triangleright X \stackrel{(\text{inżak})}{=} (\alpha \perp \mathbb{K}_2) \triangleright X$$

a stąd wniosek, że także $X \in \sigma_{\alpha}$ i $\alpha \in Q(\sigma, \mathbb{K})$.

Analogicznie dowodzimy, że każdy $\beta \in Q(\eta_2; \mathbb{K}_2)$ (171)
 jest też w $Q(\eta; \mathbb{K})$.

Pokazujemy, że każdy $\alpha \in Q(\eta; \mathbb{K})$ jest albo
 w $Q(\eta_1; \mathbb{K}_1)$, albo w $Q(\eta_2; \mathbb{K}_2)$. Niech $X = X_1 + X_2 \in \mathfrak{g}$
 i mamy $H_1 \in \mathbb{K}_1$ ^(dowolne) $\forall$ a wtedy

$$[H_1, X_1]_{\mathfrak{g}} \equiv [H_1, X_1]_{\mathfrak{g}} + [H_1, X_2]_{\mathfrak{g}} = [H_1, X]_{\mathfrak{g}} = (\alpha | H_1) \triangleright X$$

$$\underset{\mathfrak{g}_1}{\overset{\uparrow}{\mathfrak{g}_1}} \equiv (\alpha | H_1) \triangleright \underset{\mathfrak{g}_1}{X_1} + (\alpha | H_1) \triangleright \underset{\mathfrak{g}_2}{X_2} \quad , \text{ albo } X_2 = 0_{\mathfrak{g}_1},$$

$$\text{albo } (\alpha | H_1) = 0,$$

co wobec dowolności H_1 oznacza $\alpha \perp \mathbb{K}_1$. Jeśli $X_2 = 0_{\mathfrak{g}_1}$,
 to $\forall H_2 \in \mathbb{K}_2: 0_{\mathfrak{g}} = [H_2, X_1]_{\mathfrak{g}} \equiv [H_2, X]_{\mathfrak{g}} = (\alpha | H_2) \triangleright \underset{\mathfrak{g}}{X}$, czyli $\alpha \perp \mathbb{K}_2$.

czyli $\alpha \in \mathcal{K}_1$, wtedy jednak $\alpha \in Q(g, \mathcal{K}_1)$. (172)

W przeciwnym razie, $\alpha \perp \mathcal{K}_1$, czyli $\alpha \in \mathcal{K}_2$,
co implikuje $\alpha \in Q(g, \mathcal{K}_2)$. $\square$

$\boxed{\Leftarrow}$ Przyjmijmy teraz, że $\mathcal{K} = \mathcal{K}_1^{\circ} \oplus \mathcal{K}_2^{\circ}$ $A \in \{1, 2\}$
i $\forall \alpha \in Q(g, \mathcal{K}) : (\alpha \in \mathcal{K}_1 \vee \alpha \in \mathcal{K}_2)$. Oznaczmy $R_A = Q(g, \mathcal{K}) \cap \mathcal{K}_A^{\circ}$
i zdefiniujmy $\mathcal{G}_A := \mathcal{K}_A \oplus \bigoplus_{\alpha \in R_A} \mathcal{G}_{\alpha}$, $A \in \{1, 2\}$, a wtedy

$\mathcal{G} = \mathcal{G}_1 \oplus \mathcal{G}_2$, ale też $\begin{cases} \forall \alpha \in R_2 : [\mathcal{K}_1, \mathcal{G}_{\alpha}]_{\mathcal{G}} = (\alpha|_{\mathcal{K}_1}) \circ \mathcal{G}_{\alpha} = 0_{\mathcal{G}} \\ \forall \alpha \in R_1 : [\mathcal{K}_2, \mathcal{G}_{\alpha}]_{\mathcal{G}} = 0_{\mathcal{G}} \end{cases}$
patrz poprzedni @-kierunek!

i oczywiście $[\mathcal{K}_1, \mathcal{K}_2]_{\mathcal{G}} = 0_{\mathcal{G}}$. Ponadto $\forall \alpha \in R_A : [\mathcal{G}_{\alpha_1}, \mathcal{G}_{\alpha_2}]_{\mathcal{G}} = 0_{\mathcal{G}}$, albowiem
 $\alpha_1 + \alpha_2 \notin R_1 \cup R_2 \equiv Q(g, \mathcal{K})$. Ostatecznie więc $\mathcal{G} = \mathcal{G}_1 \oplus \mathcal{G}_2$ jako algebry Liego.